

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: Iu. Potînga)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

7 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Finanțelor,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arnăut
împotriva Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Procuratura Generală și
Guvernul Republicii Moldova cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență
juridică,

împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 28 decembrie 2018, Sergiu Arnăut a depus cerere de chemare în judecată,
concretizată pe parcurs, împotriva Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii
Procuratura Generală și Guvernul Republicii Moldova cu privire la încasarea
cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că la 16 aprilie 2016, Procuratura Anticorupție,
în interesul Ministerului Finanțelor, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Sergiu Arnăut, Gheorghe Crețu și Domnicăi Manole, intervenient
accesoriu Guvernul Republicii Moldova cu privire la încasarea în ordine de regres
a prejudiciului cauzat statului.

A menționat că prin hotărârea din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani,
mun. Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura
Anticorupție, în interesul Ministerului Finanțelor împotriva lui Sergiu Arnăut,
Gheorghe Crețu și Domnicăi Manole, intervenient accesoriu Guvernul Republicii
Moldova cu privire la încasarea în regres a prejudiciului cauzat statului, ca fiind
neîntemeiată. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului
Finanțelor în beneficiul Domnicăi Manole, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru
asistență juridică suma de 5 000 de lei. S-a încasat din contul bugetului de stat prin
intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Sergiu Arnăut, cu titlu de
cheltuieli de judecată pentru asistență juridică suma de 5 000 de lei.

Reclamantul a specificat că prin decizia din 5 septembrie 2017 a Curții de
Apel Bălți s-au respins cererile de apel declarate de Procuratura Generală,
Ministerul Finanțelor, și cererea de alăturare la apel formulată de Guvernul
Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 16 septembrie 2016 a
Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, iar, prin încheierea din 18 iulie 2018 a Curții

Supreme de Justiție s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de către Procuratura de Circumscripție Bălți, Procuratura Generală și Ministerul Finanțelor.

A mai notat că în legătură cu litigiul respectiv, în calitate de pârât/ intimat a fost nevoit să-și angajeze un avocat care să-i reprezinte interesele în fața instanței de judecată în cadrul judecării dosarului în fond, apel și recurs.

În acest sens a încheiat contracte de acordarea asistenței juridice profesionale cu avocatul Vladimir Grosu, fapt confirmat prin mandatele avocațiale nr. 0970963 din 15 aprilie 2016, nr. 1032176 din 21 martie 2017, nr. 1260920 din 12 iunie 2018 și achitând pentru serviciile prestate sume bănești în mărime de 15 000 de lei, fiind eliberate bonurile de plată seria DAA nr. 0315084 din 5 septembrie 2016, seria DAA nr. 0135029 din 25 mai 2017, seria DAA nr. 1315054 din 12 iunie 2018 care au fost anexate la dosar.

A menționat că în cadrul examinării cauzei, avocatul Vladimir Grosu a întocmit referințe, s-a prezentat în ședințele judiciare stabilite, cerând încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de către clientul său, însă instanțele de apel și recurs au omis să se expună asupra cerinței menționate.

Prin hotărârea din 2 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis integral acțiunea. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Sergiu Arnăuț sumă bănească în mărime de 10 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cadrul judecării în ordine de apel și recurs a cauzei civile, la acțiunea formulată de Procuratura Anticorupție, în interesul Ministerului Finanțelor împotriva lui Sergiu Arnăuț, Gheorghe Crețu și Domnicăi Manole, intervenient accesoriu Guvernul Republicii Moldova cu privire la încasarea în regres a prejudiciului cauzat statului. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Sergiu Arnăuț sumă bănească în mărime de 1 463,29 de lei, cu titlu de rată a inflației pentru perioada 7 septembrie 2017 – 28 ianuarie 2020. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Sergiu Arnăuț sumă bănească în mărime de 2 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în dosarul civil respectiv alcătuite din costuri privind onorariul avocațial.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 18 martie 2020, Ministerul Finanțelor a depus apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ce neîntemeiată.

Prin decizia din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Ministerul Finanțelor și s-a menținut hotărârea 2 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecării, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Reținând prevederile art. 90, 94 Cod de procedură civilă, faptul că la 16 aprilie 2016, Procuratura Anticorupție, în interesul Ministerului Finanțelor, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Arnăuț, Gheorghe Crețu și Domnicăi Manole, intervenient accesoriu Guvernul Republicii Moldova cu privire la încasarea în ordine de regres a prejudiciului cauzat statului, acțiune care a fost

respinsă prin hotărârea din 16 septembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, soluție menținută prin decizia din 5 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți și prin încheierea din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiție, Colegiul a constatat că ca pârât/ intimat, Sergiu Arnăut a fost nevoit să-și angajeze un avocat care să-i reprezinte interesele în fața instanțelor de judecată

Colegiul a reținut că în acest sens, Sergiu Arnăut a încheiat contracte de acordarea asistenței juridice profesionale cu avocatul Vladimir Grosu, fapt confirmat prin mandatele avocațiale nr. 0970963 din 15 aprilie 2016, nr. 1032176 din 21 martie 2017, nr. 1260920 din 12 iunie 2018, pentru care a achitat suma de 15 000 de lei, fiind eliberate bonurile de plată seria DAA nr. 0315084 din 5 septembrie 2016, seria DAA nr. 0135029 din 25 mai 2017, seria DAA nr. 1315054 din 12 iunie 2018.

Instanța de apel a reținut că din cuprinsul împuternicirilor avocațiale, dosarul civil la cererea de chemare în judecată formulată de Procuratura Anticorupție, în Ministerului Finanțelor, împotriva lui Sergiu Arnăut, Gheorghe Crețu și Domicăi Manole, intervenient accesoriu Guvernul Republicii Moldova cu privire la încasarea în regres a prejudiciat cauzat statului, reiese că activitatea de asistență juridică și reprezentare/ asistare s-a prestat în fața tuturor instanțelor judecătorești de orice grad, fiind consemnat expres faptul că reprezentat clientul în fața instanțelor de fond, apel și recurs.

Din copiile bonurilor de plată extrase din dosarul de bază și depuse la dosarul cauzei, rezultă că de către clientul Sergiu Arnăut a fost plătită în total suma de 15000 de lei în contul Biroului Asociați de Avocați „Protect Lex”.

Mai mult, Colegiul a constatat că în cuprinsul acestora se face referire la serviciile de asistență juridică, inclusiv fiind aplicate semnăturile părților și ștampila biroului de avocați, ceea ce este suficient pentru a atesta faptul plății efective a sumelor din cuprinsul acestora.

De altfel, instanța de apel a apreciat că onorariul avocațial reprezintă un element esențial al contractului de asistență juridică, pentru care legiuitorul asigură o protecție specială, în sensul în care contractul de asistență juridică trebuie să cuprindă în mod obligatoriu mențiunea referitoare la aspectul ce reiese din art. 63 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002.

Mai mult, intimatul a achitat integral suma bănească pentru fiecare etapă procesului (fond, apel, recurs), motiv pentru care cerințele ultimului sunt întemeiate.

Astfel, instanța a constatat că reclamantul a beneficiat de serviciile Biroului Asociați de Avocați „Protect Lex”, avocatul Vladimir Grosu, pe întreaga perioadă de derulare a procesului ce a făcut obiectul dosarului nr. 2-1094/16, că au fost încheiate contracte în acest sens, iar reclamantul, conform înscrisurilor a achitat biroului de avocați, cu titlu de onorariu.

Cu referire la dezacordul apelantului în partea admiterii compensării cheltuielilor de asistență juridică, Colegiul a remarcat că instanța de fond în mod întemeiat a dispus spre încasare din bugetul statului prin intermediul Ministerului Finanțelor suma de 10 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Totodată, instanța de apel a menționat că nu poate fi reținut argumentul apelantului precum că apelarea la asistență juridică a unor avocați nu era necesară, deoarece reclamantul dispune de cunoștințe aprofundate în domeniul dreptului (activând inclusiv în funcția de judecător) și a putut să pledeze în fața instanțelor

judecătorești de sine stătător, or, Sergiu Arnăut a fost în drept să angajeze avocați, care să-i reprezinte interesele sale în toate instanțele judecătorești.

La fel, Colegiul a considerat neîntemeiate și argumentele apelantului, precum că hotărârea primei instanței este neîntemeiată și în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică pentru prezenta cauză în sumă de 2 000 de lei, deoarece acest litigiu nici nu urma a fi intentat de către reclamant în cazul în care acesta era să pretindă încasarea cheltuielilor respective în instanța de apel și instanța de recurs, ori, aceste afirmații sunt pur declarative.

Cât privește cererea în partea încasării de la bugetul de stat a inflației în sumă de 1 463,29 de lei, Colegiul a considerat-o ca întemeiată, ori, reclamantul a arătat că din data pronunțării deciziei din 5 septembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, precum și a încheierii din 18 iulie 2018 a Curții Supreme de Justiției, suma cheltuielilor de judecare ce urmau a fi compensate în legătură cu examinarea cauzei au fost afectate de rata inflației, astfel suma prejudiciului cauzată de evoluția ratei inflației pentru perioada 6 septembrie 2017 – 28 ianuarie 2020, în conformitate cu datele oficiale ale Biroului Național de Statistică al RM, a constituit – 1 463,29 de lei.

La 6 ianuarie 2021, Ministerul Finanțelor a declarat recurs, prin care a solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi soluții de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au constatat just și au dat o apreciere incorectă situației de fapt, mai mult nu au examinat cauza sub toate aspectele și nu au stabilit cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt caracteristice raportului juridic.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 3 noiembrie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 7 decembrie 2020 (f.d. 223, Vol. I), astfel, recursul declarat la 6 ianuarie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 26 mai 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Finanțelor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției

Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Finanțelor, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Finanțelor, împotriva deciziei din 3 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat